№ 1124 1 Экз. Латв. Авс
Селищенскія казармы Нов
Въ лавку Г. Т. Зубова, для г-на А. Г

Zaunweeschu Awises.

Iznahk 7 reises nedelâ. 93. gada gahjums.

Maksâ:

Ušpedižiņâ ienemot
par 1 gadu . . 2 rub. 20 kap.
par 1/2 gadu . . 1 „ 20 „
par 1/4 gadu . . — „ 60 „
par 1 mehnesi . . — „ 25 „

Maksâ pa pastu pesûtot un pilsētā mahjā pesûtot:
par 1 gadu . . 3 rub. — kap.
par 1/2 gadu . . 1 „ 60 „
par 1/4 gadu . . — „ 90 „
par 1 mehnesi . . — „ 50 „

Maksâ uz ahrsemem:
par 1 gadu . . 10 rub. — kap.
par 1/2 gadu . . 5 „ 60 „
par 1/4 gadu . . 3 „ 30 „
par 1 mehnesi . . 1 „ 50 „

Sludinajumi maksâ: par rindu sakšu rinb. 10 k., Lpušķ u. iesûtîtâ 30 k.

Adresēs maina maksâ 10 kap.

Numurs maksâ 1 kap.

Redakcija un ekspedicija: Jelgawâ, Katoļu ielâ Nr. 44. Telefons 981.

Kantoris: Rigâ, Walwu ielâ 30. Telefons 8260. Pasta kastīte 285.

Nr. 308. Swehtdeen, 16. nowembrî. 1914.

Baltijas Lauksaimneeku Savstarpigà Kreditbeedriba

Rigâ, I. Ķēniņu eelâ Nr. 28. Kreevu adrese: Прибалтійское Общество Взаимнаго Кредита Сельскихъ Хозяевъ, Бл. Королевская 28, г. Рига. (479)

Maksà par noguldijumeem 6% gadâ, uz tekoša rēķina 5%. Noguldits līdz 31. oktobrim 1,983,437 rbl. 18 kap.

Valde: agronoms J. Bisseneeks, tirdzn. zinibu kandidati: R. Ozoliņš, R. Dutcens.

Sworigakais no satura:

Apstahkli Wahzijâ.
Lopkopibas un semkopibas stahwoklis daschos Widsemes apwidos.
Muhsu kara spehka fronte pret Wahziju un Austro-Ungariju.
Kara lauks Franzijâ un Belgijâ.
Serbu-melnkalneeschu fronte pret austreeschem.
Jubras karsch.
Rumani wehlas karu.

Apstahkli Wahzijâ.

Apstahkli Wahzijâ ar katru beenu top laumaki, tas teesa, bet Wilums II. wehl nebuht nedomà uz meeru, masakais uz tahdu ne, kursch waretu Eiropu nodroschinat pret militarismu. Kà Wahzija wehl domà zihņu turpinat, par to leezina ari tas apstahklis, ka Bawarijâ eesauz wisus semes sargus lihdz 41. gada wezumam. Ari sawwaknееki, kà sino, peeteizas wehl beesgan leelâ mehrâ. Teesa, starp wineem laba daļa strahdneeku, kuri ruhpneezibai apstahjotees saubejuchi darbu un maisi un tagad baba speesti peeteizas par sawwaknееkeem, lai babutu kaut jel to paschu Wilума II. bada maisi. Ka ar schahdeem „kareiwjeem" naw guhstamas uswaras, pats par sewi katram saprotams. Un pehdejo nedeku sinas ari par to, pilnigi leezina. Wisâs zihņâs, neraugotees uz winu ismisuma pilno, sihwo pretoschanos, wahzeeschi un winu draugi austreeschi ir sakauti, nemti guhstâ un atspeesti atpakaļ.

Ka wahzeeschi gatawojas uz seemas karu, par to ir pahrleezinatas ari daschas kreewu awises. Winas sneedz sinas pehz ahrsemju awoteem, ka wahzeeschi leelâ daudzumâ eepehrkot koka materialu un isgatawojot ragawas preeksch kara spehka wajadzibam seemai usnahkot. Ka karsch war wilktees ilgumâ, uz to jau wina sahkumâ aisrahdija. Leeta jau ir ta, ka sche jautajums grozas, tà sakot, ap to, waj turpmak Wahzijai un Wilumam II. buht, waj ne. Un tahdâ gadijumâ, pats par sewi saprotams, Wahzija zihnisees lihdz beidzamam. To paschu daris ari Austrija. Winas pulki pehz pirmàm leelàm sakaushanam gan bij stipri demoralizeti, bet tagad tee ir atkal sawahkti kopà un, kà sino, kaujas ur ismisuma pilnu waronibu.

Bet — tas neko nelihdz. Muhsu waronigà armija eet soli pa solim droschi, noteikti uz preekschu, sakauj te weenà, te otrà weetà wahzus un speesch atkahptees. Muhsu tehwijas spehki ir neissmekami. Wahzija ir wisu usstahdijusi, kas ween ir bijis ko usstahdit. Wairak winai naw, isnemot behrnus un sirmgalwjus. Protams, neteek jau ari tee taupiti. Wilums II. sawà armijà usnem wisu, kas ween daudz maz spehj kustetees. Bet — zik wehrtiga kara lauka ir schahda armija, par to leeki runat. Bez tam tuwojas bahrgà seema. Muhsu waroni pee seemeku tehwa saltàs elpas jau peerabuschi. No tàs tikai sahrtaks top winu waigs. Bet kà klahsees wahzu junkureem, kad sahks seemelis gaudot gar ausim, to weegli paredset. Pee nepeeteekoschi apgahdateem, nepeeteekoschi paradušcheem un apgehrbteem wahzu kareiwjeem seemelis buhs bihstams eenaidneeks. —np—

Lopkopibas un semkopibas stahwoklis daschos Widsemes apwidos.

I.

Widsemneeki jau no senatnes pasihstami kà leeli un labi linkopji, kuru nosari wini naw wehl atmetuschi lihdz schai baltai deenai, kaut gan tagadejàs laika prasibas speesch lauksaimneekus pahrgrozit lihdzschinejos saimneekoschanas weidus. Linkopiba pa daļai ir ari aisturejusi lopkopibas un lauksaimneezibas attihstibu Widsemê Pehrnajais gads linkopjus pawisam eegruhda „behtê". Linu zenas bija noslihdejuschas tik semu, ka daudzi lauksaimneeki par sliktu isstrahdateem lineem peemaksaja wehl klaht par patehreto darba spehku pee linu apstrahdaschanas. Tas dascham labam lauksaimneekam atdarija azis un wini sahka wairak pahrdomat par lopkopibas nosihmi. Daudzi to bija jau agraki darijuschi. Kur lopkopibai agraki peegreesta wehriba un linu sehschana eerobeschota, tur saimneezibas tagad sastopamas labà stahwoklî.

Muhsu waroni.

Kara ainas. No Seltenееscha.

I.

Winsch bija ihsts Latwijas dehls: brasch, spehzigs, gaitâ drukstu pasmags, itin kà semes smaguma pilns.

Un kà gan ne. Waj masumu wina kahjas bij gahjuschas pa wagu, pa swaigu semi, ta ussuhkdamas no semes kruhtim winas smagumu un reisê ari spehku.

Bet azis bij debess silgme: tàs bija skaidras un dsiļas, kà debesis pahr Latwijas kalneem un lejam agrâ pawasara rihtâ, kad saule tikko poschas zeltees no juhrinas, kurâ pa nakti masgajusies.

Klass, nopeetns darbâ, jautrs, preezigs pehz ta starp beedreem un sawejeem wakaros un pa swehtdeenam.

Bet kad wakaros, waj ari pee darba — sewischki seena un plaujas laikâ — sahka gaisu trihzinàt dseesmom, atbalsodamàs skaistajàs birstalàs, apkahrtnê, ari Ozolu Karka skalà, spehzigà balss peeweenojàs winàm, sazensdamàs ar labakàm dseesmu teizejàm.

Ja, dseesmu winam bij neissmekams awots. Tàs winsch mihleja ne masak, kà darbu.

Neleelàs mahjas N. pagastâ, kuras wina nelaikis tehws bij eepirzis galigi nolaistas, bij tagad labakà stahwoklî. Katrs stuhrinis bij iskopts, kà peenahkàs. Ehkas uskoptas. Ap tàm dahrsi, kursch jau sahka dot augļus. Lejà paschlaik bij eerihkoschanâ siwju un putnu dihki, teesa, neleeli, wina seme leelus neatlahwa, bet winsch zereja no muischas peepirkt klaht purwa gabalu, pa kuru tezeja masa upite.

Ja, tad — tad daudz ko winsch tur eerihkotu. Ne weenu ween reisi winsch ar ilgam bij nostatijees uz scho nowahrtâ atmesto semes gabalu, kur tagad auga tikai masas, sakrupuschas preedites un uz zineem purwa sahle...

Ari bischu dahrsu eerihkos...

Bet kuhtî jau bija labas, kreetnas weetejàs sugas raibalas.

Neleela zentrifuga, sweesta kukamà maschina. Netruhka ari plaujamà, kultiwatori, wehtamà.

Un tà daudz kas...

Weenu pehz otras winsch to lihdz ar tehti bij eegahdajuschi.

Daudz puhku wineem bij nahzees peelikt, lihdz nolaisto semes stuhriti pabarija par eenesigu, par tahdu, kursch atmaksaja sawa kopeja puhlinus.

Tad tehws nomira...

Karlis bij speests peenemt puisi. Lai mahtei buhtu weeglak, peenehma prezetu; puischa seewa wareja peepalihdset.

Teesa, isnahza gan schad tad saburzmes behrnu dehl. Jo jau sinama leeta, kahdi nerahtni ir daschreis muhsu sehni. Bet — Karlis tam nepeegreesa daudz wehribas.

— Lai, — winsch mehdza teikt, ja mahte kahdreis pukojas par sehnu nerahtnibam: — kursch gan no mums mass now bijis nerahtnis. Paaugsees, buhs kreetns strahdneeks...

Sehnus, kuru Karka puischu pahram bij Deewa swehtiba, Karlis loti mihleja. Winos taisschu bij tik daudz laba un skaista, wajadseja tikai to redset un prast zelt gaismà. Leelakeem winsch dewa grahmatas un beeschi ween ar teem sarunajàs, daudz ko stahstidams un skaidrodams. Uz preekschu solijàs peenemt weenu par lopu, otru par putnu ganu.

Tà klusi un meerigi riteja darba dsihwe Ozolu mahjàs. Pa deenam darbâ, pa naktim atpuhtâ, bet swehtdeenàs uz Deewa namu un pee grahmatam. Ja bij tuwumâ kahds nopeetns isrihkojums, Ozols netruhka ari winâ. Ja nosehdeja mahjàs pee grahmatam un awisem, ta bij wina mihlokà atpuhta. Tur winsch smehlàs padomus un sinas preeksch darba.

Ar schi gada pawasari ar Karli notika pahrmaina.

Bija winsch jau sasneedzis diwidesmi sesto gadu.

— Karli, tew buhtu laiks apskatitees pehz saimneezes, — mahte winam jau ne weenu ween reisi bija teikusi.

— Gan, maht, — winsch uz to ahtri atbildeja: — Wehl laika gana.

— Kas par gana? Es paleeku jo deenas gurdaka...

Bet Karlis tomehr wilzinajàs. Nebij winam wehl isredsetàs.

Pawasari Ozolu gada meita Leene aisgahja — winu isprezeja.

Jaunas meitas salihgschanu Karlis bij usdewis mahtei.

— Ismeklejees pati, tew jau ar winu buhs darischana, — dehls teiza uz mahti.

Un mahte to bri salihga. Kahda kalpa meitu no pagasta winaa gala.

Karlis winu pirmo reisi redseja, kad ta atbrauza pee wineem Jurgos.

Dewinpadsmit gadus weza, kupleem, seltaineem mateem, silàm azim, spehka pilnu stahwu, seedoscha, wina atstahja paschu labako eespaidu.

Senta...

Ja, tahda bij Senta. Un peetika weena skata, lai wina Karlim neiseetu no prahta.

Isglihjota wina nebij. Ja, kahdu isglihtibu gan kalpa wihrs, kuram wesels pulzinsch behrnu war dot sawai meitai?

Pagastskolas trihs seemas, — tas bij wiss. Bet ari tàs paschas Senta bij peenahzigi isleetojusi. Dahwanas bij winai labas. Skolà guhtàs sinaschanas pehz tam papildinaja ar grahmatam.

Atnahkusi jaunajà weetà, wina atrada ir awises, ir grahmatas preekschà.

(Turpmak wehl)

Wisstiktaki nostahditas saimneezibas ir sastopamas Widsemes maleenâ. Tà lopkopiba un lauksaimneeziba atrodas behdigâ stahwokli ap Alukfni, sewischki kaltâ, kursch eesteepjas starp Pleskawas un Witebskas robescham. Laudis scheit sastopami ar masu isglihtibu. Runà wisi ihstâ malneeschu islokfnê. Lopkopiba scheit pawisam neapskauschamâ stahwokli. Seemâ lopus mitina loti wahji; pat tahdâs saimneezibâs, kuras peedalijuschâs pee pahrraudsibas beedribas, war sastapt, kur seemas periodâ uf katras gows zaurmehrâ isbarots ap 24 mahrz. spehka baribas, pee kam sakku augu nemas. Un tahdu saimneezibu naw musums. No lopkopibas eenem loti mas un ja ir tahdas saimneezibas kur winas daudf mas ko eenes, tad tahdu ir ne wisai daudf. Ja kahdi lauksaimneeki ir tikuschi pee turibas, tad gan ne no sawas saimneezibas, bet no zitteem awoteem, peemehram no tirgoschanâs. Lauksaimneeki fuhdsas par dahrgo darba spehku, bet tomehr audsê wehl linus. Tas jo spilgti nowehrojams rudenos uf Alukfnes tirga, tur tad saweed linus milsigos apmehros. Plawas un ganibas, kas scheitan loti daudf, ir neiskoptas un nolaistas. Neesot lihdsekku, ar ko scho darbu isweft. Taisniba. Kopdarbiba, kas schinî gadijumâ waretu daudf ko palihdset, ir atstahta pehdejâ weetâ. Tà peemehram scheit dibina koppeenotawu jau wairakus gadus. Saka, ka esot gan majadsiba pehz tahdas, apstiprinaja statutus, bet kad jasahjas pee darba, tad naw wairs neweena. Un tomehr pahrdod to paschu masumiņu sweesta Alukfnes tirgû uskuptscheem par smeekla naudu. Kopdarbibas ideja lauksaimneekos naw saprasta un winu usskata par kahdu lauksaimneeku ismantoschanas lihdsekli. Kolihds kahds pasahkums nodibinats, tuhlin azumickli wehlas eeguht ahrkahrtigus labumus. Tà pee lopu pahrraudsibas beedribas nodibinaschanas keras ar leelu sparu un sajuhsmu, bet naw wehl gads pagahjis un winu jau nopek un gada beigâs noschehls, ka tahdu „mulkibu" esot isdarijuschi. Tas tambeht, ka pascheem lauksaimneekeem isglihtibas lihmenis loti sems. Tapehz ari isskaidrojams, ka scheit saimneezibas pa leelakai daļai nihkuko un saimneezibu eenahkumi tikko sedz isdewumus. Fr. P.

Sekschseme.

Aisleegta daschu sinu ispauschana.

Petrogradâ, 18. now. Pehz likuma no 1912. g. 6. julija aisleegts ispaust un isplatit presê sinas par runam un referateem (sinojumeem), kas noteek publiskâs sapulzês un par ministru pahomes nodomeem, lehmumeem un uf solu sperschanu, kas saweenoti ar ahrkahrtejeem isdewumeem kara laika wajadsibam un kas zehluschees kara apstahkku behf. Schis aisleegums nesihmejas uf sinam, kuras laidusi klajâ ministru pahomes kanzeleja, waj ari kas laistas klajâ ar tàs atlauju.

Sarkanà Krusta galwenàs pahrwaldes kasê eenahzis

par laiku no 31. oktobra lihdf 10. now. 271,907 r. seedojumu. Rehkinot no kara sahkschanâs lihdf schim laikam eenahzis pawisam 3,458,526 rbl. Sarkanà Krusta galwenà pahrwalde atsina, ka personas, kuràm ir ahrsemju uniwersitatu medizinas doktora diplomi, war usnemt Sarkanà Krusta beenestâ.

Speega noteesaschana.

Par speegoschanu kara noluhkeem Wahzijai un Austrijai par labu, Petrogradâ, kà „Utro Rossiji" sino, teesats bijuschais polizijas slepenpolizists Nikolajews. Winsch sasinajees ar Angliju, bet pehdejâ, pehz Nikolajewa wahrdeem, neusturot Kreewijâ sawus kara speegus. Anglijas waldiba luhgusi Nikolajewu sinot tikai par Kreewijas politisko dsihwi. Teesu palata noteesaja Nikolejewu pee spaidu darbeem uf 10 gadeem.

Jauna guberna.

Bajasetas apgabalâ no eekaroteem Turzijas semes gabaleem nodibinata jauna guberna ar galweno pilsehtu Bajasetu. Par Bajasetas gubernatoru, kà „Now. Wr." dsirdejusi, tiksot eezelts agrakais Batumas kara gubernators generalmajors Dragins.

Kijewa. Leepajas pilsehtas domneeks fon der Dekkens, bijuschais wahzu reservES ofizeeris, pehz Leepajâ saņemtàm sinam, kà „Libawskaja Wisl" sino, Kijewâ apzeetinats un togad tur winu turot sem apsardsibas. Fon der Dekkens, kà tas sawâ laikâ tika sinots, laikam kaut ko jusdams, no Leepajas aisbrauza jau eepreeksch.

Wahzija

Baptistu draudschu pahrwaldischanas leetâ

Kà dsird, tad pehdejâ laikâ baptistu sabeedribas preekschneeziba isstrahdajot projektu par baptistu konsistorijas nodibinaschanu Baltijâ. Sabeedriba greesischotees pee waldibas behf atlaujas schajâ leetâ. Kà sinams, lihdf schim ikweena draudse sawu daschado jautajumu atrisinaschanâ, pahrwaldischanas leetâs, kà ari pee sawa sludinataja iswehles un atlaischanas un t. t. rihkojàs pilnigi neatkarigi un patstahwigi. Ari sludinotaju sarakstam nebija jaeetilpst sinamu programu aprobeschojumos un winu rihzibai bij jasaskan newis ar kautkahdu augstaku rihkojumu, bet tik ar sawas draudses lozekku simpatijam. Bet tà ka daudsajàm baptistu zeremonijam pehz pastahwoscheem walsts likumeem naw likumiga pamata, tad, lai eeguhtu tahdu, kà „Ds. Wehstn." sino, sabeedribas lozekki greesischotees pee waldibas behf konsistorijas nodibinaschanas atlaujas, kura tad sanems wisu rihzibu un noteikschanu draudschu leetâs sawâs rokâs un kurai sawukahrt buhs jadod waldibai pahrskati.

Leepajas pilsehtas galwas leetâ.

Kurzemes gubernators pasinojis, ka Daugawpils kara apgabala preekschneeks pawehlejis Leepajas pilsf. galwas wehleschanas atlikt, kamehr Kurzemê pastahwès kara stahwoklis. Tahdâ kahrtâ galwas weetu eenem tagad T. Breikschs, jo par galwas weetneeku eewehletais Kurschinskis, kà „J. D. L." sino, wehl naw apstiprinats un, protams, ari netiks apstiprinats, jo tas tikai wehl truhktu, ka Leepajâ par pilsehtas galwu nahktu „pahrleezinats" sozialists-morskists un pruhschu reservES leitnanta fon der Dekkena zihnas beedrs pee pehdejàm wehleschanàm.

Kuldiga. Atzelta telegrafa un zeku sargaschana. Ar nowembra sahkumu uf augstaka rihkojuma pamata, kà „L." sino, sche atzelta telegrafa un zeku sargaschana. Eewehrojot aukstàs un garàs rudens naktis, tas eebsihwotajeem ir leels atweeglinajums, jo bascham bija jaeet zelsch sargat wairak kà 20 werstes attahlu no dsihwes weetas.

Ahrsemes.

Wahzija. Gaisa kugi. Schweizas laikraksti sino, ka wahzu armijâ esot pawisam 40 zepelini un drihsumâ buhschot gatawi wehl 18. — Schee gaisa kugi 140 metru gari un 15 metru plati. Abos galos platformas preeksch loschu metejeem, neleeleem leelgabaleem un sewischka eetaise preeksch bumbam. Motori pawisam 800 sirgu spehku stipri. Komanda 30 wihru. Esot nodomats usbrukums Londonai.

— „Atlikta uswara". Kopenhagenas awises sneedf wahzu schtaba pasinojumu no Polijas kara lauka. Pasinojums skan schà: „Isschkiroschà kauja par galigu uswaru Polijà — atlikta, jo pamaniti atkal jauni kreewu spehki."

Jauns kara plans. Wahzijas kara padome, Leisaram Wilkumam peedalotees, isstrahdajusi jaunu kara planu, kursch paredf ahtras kara operazijas transcheju zihņu weetâ.

Riga.

Jauns rihkojums ahrsemneeku leetâ. 14. now. pehz pusdeenas sche sanemts eekschleetu ministrijas rihkojums, ka tee ahrsemneeki, kuri war usrahdit no ahrsta wezuma nespehka un slimibas apleezibas, atstahjami Rigâ, ja polizija to atsihst par peelaischamu. p.

Atlaists no deenasta Widses gubernas zeetumu inspekzijai peeskaititais gubernas sekretars von Lomans, tapehz, ka winsch neeeradees deenastâ 4 mehneschus no weetas. p.

Rigas komerzbankâ eewesta kreewu waloda par darijschanu walodu. p.

Aiszekojuschi lihdf treschdeenai ap 400 Wahzijas pawalstneeki gar Petrogradu un Somiju uf sawu dsimteni. Wahzijas un Austro Ungarijas pawalstneeku skaits, kas iszelo uf atlautàm gubernam Kreewijâ, wehl naw sinams; jo sarakstus par to wed polizijas eezirknos. Seeweetes iszekojuschas uf Wahziju loti masâ skaitâ, bet aiszekojuschas uf atlautàm gubernam Kreewijâ, waj nu lihdsi saweem wihreem, waj ari pee winu jau agrak issuhtiteem wihreem wairak par 120. Treschdeen wiseem Wahzijas un Austro Ungarijas pawalstneekeem beidsàs iszekoschanas terminsch. Turigakee ari leekas buht wisi atstahjuschi Rigu, bet prahws skaits masturigako ir palizis atpakal. Leelâ skaitâ wini peeteizàs polizijas un gubernas waldê ar luhgumu waj nu atstaht winus neissuhtitus, waj issuhtit uf kroņa rehkinu pa etapu. p.

Isrediti Rigas politechnikas profesori. Lihdf ar pehdejo Wahzijas un Austrijas pawalstneeku israidischanu Rigu bij speesti atstaht ari diwi weetejàs politechnikas profesori — Wahzijas pawalstneeki: mineralogijas, petrografijas un geologijas profesors Doss un praktiskàs mechanikas prof. Henninge. Wini eesneegushi luhgumus, lai usnem Kreewijas pawalstneezibâ, bet tà ka usnemschana wehl nebija notikusi abi profesori tagad aisbraukuschi uf Orlu.

Kalischâ wahzeeschi islaiduschi ari kriminalistus no zeetuma. Weens tà islaistais, Martinsch Bruzis atbrauzis Rigâ, bet sche winsch issinats un apzeetinats. Leepajas apgabalteesa noteesajusi winu 1912. gadâ par sagschanu uf 4 gadeem zeetumâ un scho sodu winsch zeetis Kalischâ. p.

Nelaimes gadijums Ustj-Dwinskâ. Treschdeen, kà „Prib. Kraj" rakstu, Ustj Dwinskâ, kahdai granatai sprahgstot nogalinati 4 un grohti eewainoti 7 apakschkareiwji. Eewainotee nogahdati uf Rigas kara hospitalu.

Nomiris kareiwju slimnizâ jau weens no eewainoteem. I.

Nepeezeeschamakos pahrtikas produktus un kolonialprezes zeturtdeen leelakâ wairumâ aisweda pa dselszeku uf Kurzemi preeksch pilsehtu un meestinu eebsiwotajeem. p.

Ko wisu nesog! 12. nowembra naktî, kà leekas, atmuhkets neapdsihwots dsihwoklis 3. stahwâ Suworowa eelâ Nr. 31a un nosagti burwim un logeem misina kloki. Mazgahschanàs istabâ wini mehginojuschi islaust daschas truhbas un pahrpludinajuschi paschu istabu. p.

Atlausta seena „Paradises" kinematografam Emmas eelâ Nr. 1a un nosagta maschinas sistma 100 rbl. wehrtibâ. p.

Wehstule no Jaun-Wanageem (Pleskawas gub.)

Esmu jau trihs nedelas sche Jaun-Wanagos (Sokolnikos) sabijis, kapehz ari ir bijusi isdewiba eepasihtees ar schejeenes apkahrtni un dsihwi. Peleka apkahrtne, peleka dsihwe. No ta naw ne ehnas, ne sinas, ko pee mums Baltijâ sauz par sabeedrisko dsihwi. Semneeki ir nabadsigi, tumschi, neisglihtoti. Isnemot maises gabalu — par zitu wini nedomâ! Weenigi tikai tagadejais karsch ir, kas wehl saista winu usmanibu. Tam seko, par to interesejas.

Meestina apkahrtnê sahdschu waj zik. Peleks, pelekeem, beeschi ween isspuruscheem salmu jumteem tàs steepjas abpus zelam. Eji zaur winu un — nabadsiba uj katra sola rehgojas pretim. Dsihwojamàs ehkas schais sahdschàs sabuhwetas gar zeku. Aiz tàm nahk saimneezibas ehkas. Weetam ari lidsàs saimneezibas ehkam. Pagalmi masini un lihdsigi muhsu laidareem Baltijâ. Dsihwojamas ehkas majas, salmu jumteem, netihreem logeem, isdausitàs ruhtis aisbahstas ar netihràm lupatam. Pamanijuschi sweschneeku sahdschas eemitneeki leeli un masi pulzejas gan pee wahrteem, gan pee netihrajeem logeem un — gandrihs kà kahdu ehrmu usluhko, neskatas pakal, lihdf nosuhd no azim. Eeeji kahdâ pagalmâ: welti tur raudsisees pehz puku dahrsina, waj kahda kozina. Dahrsu pawisam neredf. Saimneezibas rihki — nabadsigi, primitiwi, sameti kaut kur un kaut kà pagalma stuhrî. Redsams winu ihpaschneekam masi intereses par teem. Un zik un kà scheejenes eemihtneeki mihl senti, redsam no tam, ka wini labak par 60—70 kap. deenâ eet pee usnehmeja (подрядчикъ) strahdat, nekà gahdâ par sawu saimneezibu.

Seme wehl kopeja. Garas slokfnes steepjas pahr kalneem un lejam. Daschs gan atsihst kopsemes neehrtibu, ka weensehtu saimneeziba pahraka, bet — nespehj pee tàs tikt — truhkst lihdsekku, nabadsiba speesch palikt pee winas, nelauj tikt uf preekschu.

Leelu lomu pee wisa ta ir spehlejis degwihns. Dserschana ir aprijusi kauschu labklahjibu. Tagad wisi swehtit swehti aisleegumu, pahrdot reibinoschus dsehreenus. Pehz teem sche welti meklet. Un ja tas tà buhtu ari uf preekschu, tad, naw schaubu, eemihtneeku labklahjiba stipri usplauktu. Tee buhtu par to ne masums pateizigi un ar preeku maksatu nodokkus, ar kureem diw un trihskahrtigi segtu eenahkumus no monopola, kuri tagad istruhkst walsts eenehmumu budschetâ.

Tirdsinu meestinâ notur katru nedeku. Tur sawed gaku, putnus, ahbolus. Pee rateem, kuros manta par pahris rubukeem, stahw to ihpaschneeks leelâ noplukuschâ mehteli waj kaschokâ, tahdâ pat zepurê un garos tuhbas sahbakos, waj ari wihsês, notinis kahjas lihdf zeleem. Seeweetes gehrbjas gandrihs tapat: kaschoks, ap galwu lakatinsch, plahni kartuna lindraki kahjàs tuhbas... Netihri apgehrbi, netihri to neseji.

Tehjnizu meestinâ daudf. Netihras masas istabeles. Tur sapulzejas weetejee un eebrauzeji. Porzija tehjas, trihs graudini zukura — 6 kap. Mahrzina baranku 7 kap. Pee schis maltites meelojas wesels bars, jo uhdens naudu nemaksâ.

Apkahrtne stipri lihdsiga Seemeku-Widsemai, tà sauktai Maleenei: kalni, ne augsti un eelejas mainas weens ar otreem; meschi un birstali, weetam upites. Seme pa leelakai teesai mahla, waj ari smilts mahls. Labi apstrahdata ta bagatigi atmaksâ semkopja puhlinus. Bet ja winu tà ween apruschina, kà to dara weetejee, tad panahkums mass. Bes tam stipro mahlu ar winu nabadsigajeem un wahjajeem darba rihkeem, wahjajeem arajeem un wehl wahjakeem sistischeem naw weegli peeweikt. Daudf saimneezibas wihreeschi aiseet pelnâs, un semes apstrahdaschanu ustiz seeweetem. Weegli eedomatees, kahda apstrahdaschana tur war buht. Tapehz ari eenahkumi no semes neezigi. Turpretim latweeschi, kas sche weetweetam eenahkuschi no Latwijas, dsihwo labi. Wini saka, ka seme augliga, wajagot tikai peenahzigi apstrahdat. Wini pa leelakai teesai labi istikuschi. Ed. Winpuseetis.

„Latweeschu Awischu“

Wisjaunakàs kara sinas.

Pet. tel. ag. telegramas. 16. now.

(peefuhtitas lihds pulkst. 6 rihtà).

Muhsu kaujas fronte pret Wahziju un Austriju.

Ofiziali. Kara Wehstnesis, 15. now No Augstà Wirskomandeera schtaba.

Proschowizas - Brscheska-Bochnijas-Wischnischas frontê (ap 30 werstes pusrinki uf seemeleem un austrumeem no Krakowas) **muhsu kara spehks eguwa isschkiroschu panahkumu. Sche 13. now tik- gluschi sakanta austreeschu armija, pee kam mehs eeguwàm wairak nekà 7000 saguhstitus, lihds 30 teelgabalus, to starpà 10 ar aisjuhgeem, un wairak nekà 20 loschmetejus.** Weens no muhsu bataljoneem Brscheskà saguhstija 31. konwebu spehka atlikuscho baku, sastahwoschu no **pulka komandeera, 20 ofizeereem un 1250 saldateem, un eeguwa karogu.** Mehs saguhstijàm automobili ar armijas schtaba ofizeereem. Energifka pakalbsihschanàs turpinas.

Lodses kaujà, kura turpinajàs 14. now., mums daschàs weetàs ari isdewàs wirsitees uf preekschu.

Karpatos muhsu kara spehks usbruhk eewehrojami stipram eenaidneeka spehkam.

Kara lauks Franzijà un Belgijà.

Kara Wehstnesis. Parisê, 14. now. Ofiziels pasinojums.

Teelgabalu zihnas wakar bij lehnakas gandrihs wisà frontê. Wahzeeschi isdarija diwus usbrukumus pee Diksmides, bet tika atsisti bes teelàm gruhtibam.

Zitadi Belgijà un Seemeku Franzijà lihds par Enai un Schampanai nebija nekahdu sadursmju.

Reimsu wahzeeschi eesahka bombardet tai brihdî, kad tur atradàs neitralo walstju schurnalisti.

Arganos wahzeeschi isdarija wairakus usbrukumus, daschas transchejas gahja no rokas rokà, bet neweenà zihnà nepeebalijàs wairak par weenu bataljonu.

Pee Maasas un Wogesos naw notizis nekas swarigs.

Parisê, 14. nowembrî. Presidents Puankarê nodewa wirskomandeeram Schofram medaku par panahkumeem karà.

Ofizials sinojums. Us kara lauka schi deena pagahja meerigi. Nenotika nekas eewehrojams.

Serbu-melnkalneeschu kaujas fronte pret austreeschem.

Zetinjê, 14. nowembrî. Sipra austreeschu kolona usbruka melnkalneeschu posizijam pee Wischegradas Bosnijà, bet tika atsisti un zeeta teelus saudejumus.

Kara Wehstnesis. Zetinjê, 14. now. Austreeschu kolona, 10,000 wihru teela, jau 4 deenas usbruhk melnkalneescheem, kuri aisstahw zeku starp Wischegradu un Uwazu. Sche melnkalneeschi stahjàs serbu weetà, kuri aisgahja uf seemeleem pret austreescheem, kuri weltigi nopuhlas issist serbus no winu posizijam. Melnkalneeschi atsita wisus austreeschu usbrukumus un nobarija teem teelus saudejumus. Daschàs weetàs eenaidneeks tika peespeests behgt. Melnkalneeschi eeguwa baudî saguhstito. Austreeschu kara spehka gara stahwoklis nospeests.

Lorda Kitschnera sinojums par kara stahwokli.

Londonê, 14. nowembrî. Kitschners, sihki apskatidams kara stahwokli, aisrahdija lordu palatâ, ka wahzeeschu aisturescha na pee Antwerpenes bewusi Frentscham eespehju eenemt posizijas, kas wahzeescheem nekahwa eenemt Franzijas seemeku reetrumu peekrasti. Pehdejà laikà frantschu armija naw atdewusi eenaidneekam ne pehdu semes no Franzijas teritorijas. Peegreesdamees austrumu kara laukam, Kitschners sazija, ka wahzeeschi, eelausdamees Polijà, jau sasneeguschi Warschawas apkaimi, bet kreewu armija, pahreedama usbrukumà, atsweduši eenaidneeku lihds robescham. Nesen wahzeeschi sakopojuschi teelu baudsumu kara spehka pee Tornas uf iswirsidami baudî teelakus spehkus pret kreewu labo spahrnu, peespeeda kreewus atkahpties, bet pehz sihwàm koujam kreewi wahzeeschus satreeza, nobaridami winneem tik teelus saudejumus, kahbu winiagrak wehl nekad nebija peedsihwojuschi. Lihds ar to kreewi bes apstahschanàs wirsas uf Krakowu un Karpatu kalneem, pastahwigi austreeschus atsisdami.

Juhras kareschi.

Bordo, 14. nowembrî. Frantschu juhras schtaba ofizials sinojums.

Widus juhrà frantschu-angku eskadre turpina bloket Adrijas juhru un Dardanelus un pee tam apsargà ari wehl Egiptes peekrasti un Suezas kanalu.

Seemeku juhrà frantschu-angku kugi isdara isluhkoschanu un atklahj gar Belgijas peekrasti wahzu baterijas.

Wahzu kreiseri atrodas wehl Tschiles uhdenos.

Bulgaru dahwana kreewu kara spehkam.

Sofijà, 15. now. Bulgaru tabakas fabrikantu trests dahwaja preekschkreewu kara spehka simtu tuhkstoschu paku tabakas un wairak nekà 100,000 kastischu papirosu. Reisê ar to trests nosuhtija Augstam Wirskomandeeram apsweikschanas telegramu.

Polu strehlneeku breesmu darbi.

Lwowà, 14. Pa austreeschu armijas eebrukschanas laiku pehdejai aiss muguras, **polu strehlneeki isdarija breesmu darbus pee meeri geem kreewu tautas eedsihwotajeem, pakahrdami ļaudis un isnihzinadami weselas sahdschas.**

Angku juhras ministra Tschertschila sinojums par angku floti.

Londonê, 14 now. Apakschanamà juhras ministrs Tschertschils sneedsa pahrskatu par angku flotes saudejumeem un tagadejo stahwokli. Kara sahkumà angku flotei bijis jarehkinas ar tschetrejadàm breesmam: 1) Bijis jabaidas no neparedseteem usbrukeem mobilisajas laikà. Sis breesmas pilnigi nowehrstas. 2) Bijis eemesls baiditees no wahzu palihga kreisereem, kas usbruhk angku tirdsneezibas kugeem. Ari schàs breesmas gadrihs nowehrstas. Wispahri rehkinajuschi, ka karo laikà sudis lihds 5 proz no tirdsneezibas flotes. Lihds schi angli saudejuschi tikai 1,9 proz. 3) Treschà, nopeetnàs breesmas bij minas, kuras wahzeeschi i smehtajuschi nepeedodamà kahrtà, kà tas lihds schim wehl naw notizis. Angku ffote gan ari zeetusi saudejumus, bet tagad schàs breesmas stipri aprobeschotas. 4) Wiswairak posta nodarijuschas semuhdens laiwas. Tomehr angku pahrspehks uf juhras naw satrizinats. Angku semuhdens laiwas newareja peekluht wahzu flotei, jo wisi wahzu brunu kugi slehpjas ostàs. Lihds 1915. g. beigam Anglija palèelinàs sawu kara floti par 15 kara kugeem, turpreti wahzeeschi tikai par 3. Par gadijumà, ja angli saudetu katru mehnesi 1 brunu kugi, Anglijas pahrswars uf juhras nebuhtu satrizinats.

Pehz Tschertschila runas Bonars Lows opozisijas wahrdâ isteiza waldibai sawu ustizibu un pateizibu. Anglija warot skatities nohkamibà ar teelaku pakahwibu, nekà jebkad. Apakschnama sehdes pahrtraukias lihds 19 janwarim 1905. g.

Daschadas sinas.

Rumani wehlas karu.

Romà, 15 nowembrî. Romas awisem sino, no Bukarestes, kawisi **rumani wehlotees karu** un domu starpibas ar Austriju par to, kad karu eesahkt. Rumani ai wehlotees eesahkt karu reisê ar Italeeeschem.

Diwu kugu nogremdeschana.

Bergenê, 14. now. Pehz kugu mahkleru sinam wahzu semuhdens laiwa nogremdejusi kahdu angku twaikoni, kursch brauzis ar norwegu pretschu lahdinu no Liwerpulas uf Howri, kà ari twaikoni no Olesundas.

Par brunu kugu „Bulwark“ bojà eeschanu.

Londonê, 14. now. Brunu kuga „Bulwark“ eksplosija bij tik stipra, ka nami Schizneskà nodrebeja lihds paschem pamateem un bebesis aisslahja beesi duhmu mahkoni. Brunu kugis, kursch stahweja trihs juhdses attahlu no Tschatawas, nogrima dibenà trijs minuschu laikà. Atrasts weens matrosis, kursch breesmigi sakropkots. Eksposijas trokšnis dsirdets baudî juhdschu attahlumà no Temses.

— Tschertschils pasinodams par brunu kuga „Bulwark“ bojà eeschanu, tautas weetneeku palatà paskaidroja, ka pehz speziialistu pahrleezibas eksplosija notikusi kuga eekscheenê, jo naw bijis pee minu eksplosijam parastais uhdens stabs. Brunu kugu bojà eeschana uf wispahreju kara stahwokli nedara nekahda eespaida, tomehr Tschertschils isteiza dsiras sehras par teelo skaitu zilweku, kas gahjis bojà.

Ofizials sinojums sozialdemokratu leetà.

Petrogradà, 14. now. Ofiziali. Isdarot eepreekscheju ismekleschanu pret personam, kuras no daschadàm weetam sabraukuschas Petrogradas tuwumà uf sapulzi, lai apspreestos ar dascheem walsts domes sozialdemokratu frakzijas lozekleem — teelineekeem, tika atrasts, ka sapulze notureta lai apspreestu resoluzijas projektu sihmejotees uf karu. Schajà resoluzijas projektà atsihts, ka „Keisariskàs monarchijas un winas kara spehka sakauschana ir wismasakais launums“ un izsekta par lojungu „wispahreja kara spehkà un kara darbibas laukà isplatama sozialiskàs rewoluzijas propaganda“ un „schahdas propragandas noluhkà kara pulkos organisejamas nelegalas schuhninas (pulzini)“. Wisas arestetàs personas eeslodsitas sem apsardsibas un ismekleschanas teesneschа lehmumu.

Warschawà, 15. nowembrî. Aisbrauza uf Warschawu polu legionaru (sawwaineeku pulks) nobalta kuru organisejis Gortschinskis.

Bordo, 15, nowembrî. Kahds saguhstits wahzu palkawneeks apgalwoja, ka 16. nowembrî wahzeeschi atkahpschotees.

Bukrestê, 15 now. **Kehuinsch atklahja parlamentu ar trona runu.**

Seeweetes karà.

„Birsch. Wed.“ sino, ka 15. oktobrî eerabusès Petrogradà no kara lauka weegli eewainotà palkawneeka meita M. Tomilowska, kura kà sawwaineeze peedalijusès Austrum-Pruhsijas kaujàs. Wina eewainota pee Augustowas 19. sept. Tomilowska dsimusi Winskà; wina ir 21 gadus neza. 1910 g nobeigusi gimnasiju un pehdejà laikà dsihwojusi Lugà. Pehz kara izeeschanàs Tomilowska peeteikusès par sawwaineeku un, nogreesusi matus un apgehrbuse saldata drehbes, kopà ar tehwu aisbraukusi uf kaujas lauku. Wina peedalijusès wairakàs kaujàs, bet sewischki teelu eespaidu uf winu atstahjusi kauja Augustowas meschos, kur muhsejeem nahzàs zihnitees pret wahzu karaspehka biweem korpuseem. Jaunawa ispildijusi isluhka, sinneschа un telefonista peenahkumus. Pa isluhkoschanas laiku reisi ta komandejusi wswodu (60 saldatus). Beeschi winai isdewees tikt laimigi galà ar usdoto darbu. Tà, peemehram, reis wina uskehrusi wahzu schtahba telegramu, no kuras bijis noprotams, ka wahzeeschi nolehmuschi pahrraut muhsu zentru. Pehz telegramas uzkerschanas, muhsejeem bijis eespehjams spert atteezigos sokus wahzu aisischanai un nodarit eenaidneekam teelus saudejumus. Pehz sawwaineezes paschas isteizeeneem, wina weegli eewainota kaujàs 3 reises, bet tikai weenu reisi — 19. sept. pee Augustowas saudejusi samanu. Pehz tam wina tomehr palikusi frontê, un tikai uf korpusa komandeera pawehli ta dewusès uf Petrogradu ahrstetees. Zelà uf Petrogradu, Wilnas wokzalê ļaudis dabujuschi sinat, ka wilzeenà brauz seeweete-saldats un sahkuschi ruhpigi wilzeenà to meklet. Jaunawa wisu laiku atradusès wagona preekschà un neweens negreesis uf to wehribu: tik teelà mehrà ta ari isskata sinà lihdsinajas saldatam. Pehz Tomilowskas isteizeeneem, karà naw masums seeweeschu; wiswairak to ir kajaku pulkos, bet wina personigi satikuse tikai weenu paschu seeweeti — kahdu rotas komandeera seewu, kura bijusi pahrgehrbusès par weenkahrschu saldatu.

Jelgawa.

Seedojumi „Taboram".

— „Tabora" eestahdei par labu — malkas eepirkschanai, kà ari Seemas swehtku swineschanai — eenahkuschas sekoschas mihlestibas dahwanas:

Dr. H. sen. 5 r., Dr. H. jun. 5 r., S. 1 rbl. wirsKolotajs J. 3 r., Greeses draudse 10 r., prahwests Tittelbachs 5 r., barons E. f. Rops 5 r., barons M. f. Rops 50 r. A. Mentzendorfs un beedr. Rigâ 100 r., baroneete Heyking no Petertales 25 r., Otra latweeschu Gertrudes draudse Rigâ 30 r. 17 kap.

Par wisâm schîm dahwanam uf sirsnigako pateizas un luhdsi pehz tahlakas palihdsibas

13. nowembrî, 1914. g. mahzitajs Urbans.

Par ewang.-lut. generlakonsistorijas garigo peesehdetaju Wisaugstaki eezelts **Blihdenes** mahzitajs **Augusts Tschernajs.** — Mahzitajs Tschernajs dsimis 3. julijâ 1873. gadâ un mahzitaja amatâ eeswehtits 4. martâ 1901. gadâ.

Sahdsiba. Petera eelâ Nr. 17 dsihwojoschais Leel-Sesawas Juris B. sinoja polizijai, ka 11. nowembrî, starp plkst 3—½5 pehz pusdeenas, kahds nesinams laundaris, ar peelaikotas atslehgas palihdsibu, eelkuwis wina dsihwokli un issadsis tam 46 rbl., kurus tas glabajis kapî eelsch bibeles. Aisdomas ne uf weenu netura.

Administratiwâ kahrtâ soditi:

1) Leepajas maspilsonis Ansis Rudolfs Puklis — ar 5 rbl. noudas jeb uf 3 deenam zeetumâ par neatlautu braukschanu ar welosipedu.

2) „Nerulu" mahju saimneeks (Apriku pag.) Jahseps Skuja — ar 5 deenam zeetumâ par to, ka pehdejais, neskatotees uf Apriku pagasta wezakâ peesuhtito pawehsti, naw laidis zilweku preelsch telefona linijas apsargaschanas.

3) Jelgawas maspilsone Luise Platschuls — ar 3 rbl. naudas jeb uf 1 deenu zeetumâ par peena pahrdoschanu augstak par noteikto taksi, nemdama par ½ stopu 6 kap., kamehr pehz apstiprinatàs takses ½ stops peena maksà 5 kap.

4) Alus bruhscha ihpaschneeks Heinrichs Kroitschs — ar 50 rbl. naudas jeb uf 1 mehnesi zeetumâ par to, ka isdewis alu priwatàm personam bez wajadsigàs atlaujas, bet wina darbwedis Janis Kalninsch par lihdsdarbibu — ar 15 rbl. jeb uf 10 deenam zeetumâ.

5) Trakteerneeks Ernests Sanderfons no Konstantina eelas Nr. 15 — ar 50 rbl. naudas jeb uf 1 mehnesi zeetumâ par to, ka pagrabâ usglabajis 25 pudeles alus.

Grāmatu plaukts.

„Zemkopja" Nr. 46. saturs. — Zemkopiba. Sēklu kontrole Austrijâ un tâs eespaids uz lauksaimneecibu un tirdzneecibu. H. S. (Beigas). — Lopkopiba. Kà rikotees, lai izsargatos no draudoša lopbaribas trūkuma? K. Bujans. — Peensaimneeciba. Par sveesta kulšanu. H. S. — Pļavkopiba. Mēslojuma eespaids pee pļavu augeem. E. — Sadzive. Latveešu kolonisti un to dzīve svešumâ. J. S. (Turpmak vēl.) — Dažadaszinas — Iz beedribu dzīves. Ķeizariskàs Dārzkopibas Beedribas Rigas Nodaļas sapulce. — Lasitaji savâstarpâ. — Tirguszinas. — Sludinajumi.

Sihkumi.

Keisars Wilums uf Sedanas kauja lauka.

1870. gadâ 2. septembrî pee Sedanas wahzeschi isschkroschô kaujâ gluschi sakohwa frantschus, pehz kam pabewàs keisars Napoleons III. Scho wehsturisko weetu nesen apmekleja keisars Wilums ar sawu walsts kanzleri. Par to sino schahdi:

2. now. keisars Wilums gluschi negaidot atstahja zihnas fronti Flandrijâ un tikai walsts kanzlera Betman-Holwega pawadibâ apmekleja wehsturisko namiņu Dotscheros, Sedanas tuwumâ, kur 1870. gada 2. sept. Napoleons pirms sawas padoschanàs ar Bismarku sarunajàs. Scha wehsturiskà namina ihpaschneeze wehl dsihwa. Keisars Wilums greesees pee winas ar luhgumu, lai parahda istabu, kurâ Napoleons ar Bismarku sarunajees. Keisars ilgu laiku tur skatijees uf Napoleona un Bismarka gihmetnem ar to fakšimileem pee seenas, kà ari uf tschetreem selta 20 franku gabaleem, kurus Napoleons namina ihpaschneezei dahwajis, un kuri tur sem stikla usglabati. Keisars namina ihpaschneezei sihki isjautajis par wehsturisko deenu un ari no sawas puses tai dahwajis tschetrus selta 20 marku gabalus un sawu fotografiju, uf kuras usrakstijis: Wilhelms I. J. R. (imperator Rex — imperators kehninsch.) Pehz tam keisars uf wina wehleschanos pawadits pa tuwumâ ejoscho schoseju eepretim Belwi pilij, no kureenes winsch apskatijis Sedanas kaujas lauku. Sche winsch uskawejees kahdu pusstundu, staigadams uf preekschu un atpakal, un zigaru smehkedams raudsijees tahlumâ. Pa tàm starpam Betmans-Holwegs ar namina ihpaschneezi sarunajees, pee kam stahstijis, ka wahzeschi nekad neesot domajuschi par jaunu eeet Franzijâ, turpretim gribejuschi dsihwot ar Franziju pilnâ meerâ. Winsch nonehmis no seenas Bismarka fotografiju un luhdsis atnest wezo krehslu, kurâ dselss kanzlers sehdejis. Schàs relikwijas winsch apskatijis, lihds uf trepem bijuschi dsirdami keisara soli. Pehz tam keisars ar kanzleri sehduschees automobilî. Uf schosejas parahdijusès gara sanitaru wesumu rinda ar eewainoteem no kaujas laukeem pee Enas upes krasteem.

Mahmina raud — bet tu ispildisi sawu peenahkumu.

Tagadejâ karâ peerahdijusi waronibu ne tikai frantschu armija, bet ari wisa frantschu tauta. Frantschu awisês nodrukata kahda wehstule, kuru raksta 2 mahsas sawam brahlim karâ. No weenpadsmit brahleem astoni jau krituschi kaujâs, bez tam bez wehsts pasudusi weena mahsa.

„Mahmina raud," raksta mahsas, „bet wina ir pahrleezinata, ka ari tu ispildisi sawu peenahkumu."

Atbildigais redaktors: M. Purinsch.

Isdewēja: Sabeedriba „Latweeschu Awises"

Печатать разрѣшается. Митава 15 нояб. 1914.

Jelgawas Kommerzbanka

(agrak Jelgawas Laukſaimneezibas Beedribas Krahſchanas-Aiſdoſchanas Sabeedriba)

Jelgawâ, Katoku eelâ 44, Jelgawas Laukſaimneezibas Beedribas namâ.

Kantors atwehrts ik darbdeenas no pulkſt. 10—2 deenâ. Teleſ.: waldei Nr. 1050, kantorim Nr. 62.

Jelgawas Kommerzbanka iſdara wiſadas banku operazijas.

Prozentu mehri: noguldijumeem lihdſ **6%**, aiſdewumeem **7—9%**.

Noguldijumeem prozentes makſà no noguldiſchanas deenas un nodokli nekahdi neteek atwilkti.

(Jelgawas Laukſaimneezibas Beedribas Krahſchanas-Aiſdoſchanas Sabeedriba pahrwehrtàs 1912. g. par Jelgawas Kommerzbanku tadehl, ka Sabeedriba 1899. g. bija dibinata uf ſihka kreditu eeſtahſchu ſtatutu pamata un winas operazijas apmehri tà bija paleelinajuſchees, ka newareja tos wairs weſt ſihka kredita eeſtahſchu ſtatutu ſchaurajàs robeſchàs, bet bija japahreet uf pilnigeem banku ſtatuteem).

Jelgawas Kommerzbankas bilanze 1. nowembrî 1914. g. 6.470.445 r. 69 k. No beedreem eemaksats akziju kapitals **1 miljons rubiu,** daschadi kapitali **84.705 r. 64 k. — Kopà 1.084.705 r. 64 kap.**

(716) Walde: agr. J. Biſſeneeks, agr. J. Braſda, D. Kahnbergs, agr. A. Friſchmans, K. Grandinſch.

Grahmatruhpneezibas Ekonom. Sabeedriba

notures sawu

tahrtigu wispahrigu sapulzi

28. nowembrî 1914. gadâ Katoku eelâ 44. Jelgawas Laukſaimn Beedribas sahlê pulkſt. 2 deenâ ar seloschu deenas kahrtibu:

1) 1913./14. darbibas gada pahrskats un sinojumi un apspreschanas par to, kà ari nobalsohana par to.
2) Tahlakais darbibas plans.
3) Preekschlikumi no waldes un wehleschanas.

Walde.

Sludinajums.

Leel-Elejas muischas walde ar scho dara wispahr bai sinamu, ka **treschdeen, 3. dezembrî** 1914. gadâ, sahkot no pulkst. 9 no rihta, pee Elejas **„Rahsum" mescha farga** tiks

wairakſolischanâ

pahrdots meschs **pa 10 kokeem partijâ** (700-8)

Muischas walde.

Sludinajums.

Ispildot sawu nolehmumu no 5. nowembra sch. g., Dobeles apr. 10. eez. pag. teesa dara sinamu, ka **3. dezembrî** 1914. g., p. 12 deenâ, schihs pagasta teesas sehdê, Wilzes pag. namâ, tiks **wairakſolischanâ** pahrd. Wilzes pag. „Puspeleko" mahjas (33 puhrw. leelas) nel. **Anſa Baumana** manteneekeem pa labu. Pahrdoschanas noſazijumus war dabut ſinat pagasta teesas konzelejâ katru deenu, isnemot swehtdeenas, no 10—2 deenâ.

Wilzê, nowembra mehn. 5. deenâ 1914. g. Nr. 65/70.

Preekſch.: F. Steins.

Skrihw.: K. Rimdschuns.

Pirts ſlotas

pehrk **wiſadâ daudſumâ** Dihka eelâ 11/13, Zentralstirts. (593)

Bez konkurenzes! **Noteiktas zenas!**

„Rigas Baſars"

Jelgawâ, Katoku eelâ Nr. 12.

Seemas ſezonai ſahkotees, ir izgatawoti leelâ iſwehlê pehz wisjaunakàs modes un no wislabakeem ſtoffeem jaunakos muſturos par ſewiſchki lehtàm zenam dahmu, kungu un behrnu apgehrbi

Dahmu apgehrbi:
Kaſchoki no 30 r. lihdſ 120 r.
Plihſcha mehteli no 35—90 r.
Mehteli ar kaſchoka krahgu no 19—45 r.
Watteti mehteli no 12—35 r.
Modes mehteli no 12—45 r.
Jakas no 6—15 r.
Wirsſwahrki no 150 k. — 10 r.
Kaſchoka krahgi (boas) no 250 kp. lihdſ 30 r.
Muffes no 2—25 r.

Behrnu apgehrbi
preekſch meitenem un ſehneem daſchados leelumos un par daſchadàm zenam.

Kungu apgehrbi:
Kaſchoki no 40 r. lihdſ 150 r.
Mehteli ar karakul krahgu no 25—75 r.
Watteti mehteli no 11—45 r.
Rudens „ „ 10—35 r.
Wattetas ſchaketes no 4—15 r.
Uſwalki no 8 r. lihdſ 32 rbl.
Swahrku uſwalki no 25—45 r.
Tuſchurkas no 7 r. lihdſ 15 r.
Skolenu mehteli no 13—30 r.
„ ſchaketes „ 6—15 r.
„ uſwalki no 450 k.—18 r.
Bikſes no 250 kap. lihdſ 12 r.
Walku bikſes no 90 kap.—2 r.
Peeknopejamâ kaſchoka krahgi no 4—15 r.

Apſtellejumus ispilda apsinigi un kahrtigi

Luhdſu eewehrot pareiſo adreſi:

„Rigas Baſars", Katoku eelâ 12

Katrinas eelas ſtuhri.

Schlesischer Obersalzbrunnen Oberbrunnen

No 1601. gada ahrſteeziba pasihſtams, dabiſks, alkaliſks weſelibas awots, ar labu garſchu un iſturibu.

No ahrſteem eewehlets pee elpoſchanas un ſagremoſchanas katareem, aiſdusas, akmu, neeru un puhſchla ſlim., gikts ſahpem un pehz influenz.

(433) Dabonams wiſàs apteekàs un miniroluhdenu eeſtahdès.

Laukſaimneezib. maſchinu fabrika un tſchuguna leetuwe

G. Rahzen,

Jelgawâ, Skolas eelâ Nr. 15, pee Masajeem vahrteem.

Izgatawo wiſadas

laukſaimneezibas maſchinas

un **reſerwu dalas. Twaika kuhlejus,** wiſjaunakàs konſtrukzijas un wiſados leelumos. Kuhlejeem **ſorteerzilindrus** un **kurbelaſis.** Lokomobilem eeleek uf wislehtako jaunas **ugunsbukſes** un **rorn ſeenas.** Wezeem katleem **iſbukſê twaika zilindrus** un eerihko uf wentileem **jaunlaiku regulatorus.**

Печатать разрѣшается. Митава, 15 ноября 1914 г.

Drukats Grahmatr. Ekon. Sabeedr. drukatawa, Jelgawâ.